

Latvijas Ārstu biedrības
**ORGANIZATORISKĀ
KONFERENCE**

asociāciju vadītājiem un
sertifikācijas komisiju
dalībniekiem

3. novembrī

Rīgā, RSU, Hipokrata auditorijā,
Dzirčiema ielā 16
Sākums plkst. 14.00

 Latvijas Ārstu biedrība

5. novembrī Rīgā

Latvijas Ārstu biedrības
starpdisciplinārā konference

ĀDA

26. novembrī Rīgā

Latvijas Ārstu biedrības
starpdisciplinārā konference

BĒRNA VESELĪBA

**RĪGA TV24 katru pirmdienu
plkst. 11.00 tiešraidē**

ar atkārtojumu ceturtdienās plkst. 21.00
un sestdienās plkst. 19.30

veselības raidījums

ĀRSTS.LV AR PĒTERI APINI

jeb "Ārsti par medicīnu jums stāsta patiesību"

Anesteziologs profesors

Georgs Andrejevs

 Latvijas Ārstu biedrība

Latvijas ārsts

NACIONĀLAIS MEDICĪNAS ŽURNĀLS

ISSN 1019-5068

2016
OKTOBRIS

1	Ārstēšanas plāns veselībai
Anda Čakša	49	Sistēmiskas slimības un grūtniecība
Maira Jansone
4	Ministrijas piedāvātā kvalitātes
kontrolē – veids, kā birokratizēt
medicīnu un no tās izolēt pacientu
Pēteris Apinis	55	Lūpu nenoslēgums un mutes
elpošana – ko ārstiem vajadzētu
par to zināt
Līga Timmermane,
Evija Griškeviča
7	Latvijas veselības aprūpe krustcelēs?
Andris Baumanis		
8	Vai gulēšana slimnīcā uzlabo veselību
Rīta Turkina, Uldis Jansons		
10	Par obligātajām prasībām
ārstniecības iestāžu kvalitātes
vadības sistēmām
Igoris Trofimovs		
16	Sāpes vēderā
Ivars Tolmanis		
23	Sāpes pēc operācijas un traumas
Aleksejs Miščuks		
30	Ikdienā piemirstas patiesības
neiroloģijā
Ināra Logina		
35	Neskaidras etioloģijas drudzis
gados veciem pacientiem
Linda Brīdiņa, Angelika Krūmiņa,
Gunta Ticmane, Sandra Gintere		
39	Anēmija hroniskas nieru slimības
pacientiem
Danute Ražuka-Ebela, Inguna Ebela,
Aivars Pētersons		
43	Anestēzija pacientiem ar
hronisku nieru slimību
Vera Sokolova		
48	Pārdomas par neurosonogrāfiju
zīdaiņiem
Margarita Krauča		
		62	Dedzinošas mutes sindroms mutes
medicīnas speciālista skatījumā
Ingrīda Čēma
		66	Jaunākās multiplās sklerozes
ārstēšanas iespējas Latvijā
Lana Vainšteine, Guntis Karelis
		69	Ķermeņa modelēšanas iespējas
Jānis Ķīsis
		72	Pacientu rehabilitācijas nozīme
intensīvās terapijas nodaļā
Roberts Leibuss, Inese Kokare

2.–3. decembrī

**DAUGAVPILS
MEDICĪNAS FORUMS**

Latvijas Ārstu biedrības
starpdisciplinārās konferences

Darba valodas –
krievu un angļu

DAUGAVPILS

MIERU

TIKAI

MIERU

Ja Jūsu pacienti sūdzas par **ilgstoši trauksmainu garastāvokli, saspringumu un/vai miega traucējumiem** un, ja šī trauksme nav saistāma ar kādu īpašu apkārtēju situāciju –

TĀ IR ĢENERALIZĒTA TRAUKSME.

Pregabalin Zentiva

75 mg N14

150 mg N14

Pregabalin – 1. izvēles medikaments pacientiem ar ģeneralizētu trauksmi primārajā veselības aprūpē^{1,2}:

- ◆ ārstē trauksmi gan akūtā periodā, gan profilaktiski, novēršot recidīvus,
- ◆ labvēlīgi iedarbojas uz somatisko un emocionālo simptomu, t.sk. miega traucējumu mazināšanu.

Lietošana: 150 mg – 300 mg dienā, ko daļa 2-3 lietošanas reizēs³.
Bez laika ierobežojuma lietošanā!

¹ Lydiard R. B. et al. Comparative efficacy of pregabalin and benzodiazepines in treating the psychic and somatic symptoms of generalized anxiety disorder. International Journal of Neuropsychopharmacology (2010), 13, 229–241.

² Baldwin D.S. et al. Pregabalin for the treatment of generalized anxiety disorder: an update. Neuropsychiatr Dis Treat. 2013; 9: 883–892. 3 Pregabalin Zentiva ZA. Receptu medikaments. Reklāma paredzēta medicīnas speciālistiem. Pirms izrakstīšanas skatīt pilnu zāļu aprakstu.

Reklāmas devējs: SIA Sanofi-aventis Latvia, Kr. Valdemāra 33-8, Rīga, LV-1010, tālr. 67 332 451. Reklāmas izstrādes datums: 06.07.2016. SALV.PAIN.16.06.0280

Vairāk nekā dzīvesprieks

Brintellix[®]
vortioksetīns

- ☉ Brintellix (vortioksetīns) ir efektīvs antidepresants ¹
- ☉ Brintellix (vortioksetīns) ir pirmais klīniski apstiprinātais antidepresants, kas uzlabo kognitīvās funkcijas depresijas pacientiem (apstiprināts DSST pārbaudē) ¹
- ☉ Brintellix (vortioksetīns) laba panesamība ar sākotnējo devu 10 mg vienu reizi dienā ¹
 - Seksuālie traucējumi placebo līmenī, 5-15 mg ¹

**TAGAD
KOMPENSĒTS***

* NVD lēmums
Nr. 3.1-9/609

Brintellix (vortioksetīns) ir efektīvs antidepresants ¹

Zāļu apraksts (saīsināts). Katra apvalkotā tablete satur vortioksetīna hidrobromīdu, kas atbilst 10 mg un 5 mg vortioksetīna (vortioxetīnuma).

Terapeitiskās indikācijas. Brintellix ir indicēts depresijas epizožu ārstēšanai pieaugušajiem. **Devas un lietošanas veids.** Sākuma un ieteicamā Brintellix deva pieaugušajiem, jaunākiem par 65 gadiem, ir 10 mg vortioksetīna vienu reizi dienā. Atkarībā no pacienta individuālās atbildes reakcijas devu var palielināt līdz maksimāli 20 mg vortioksetīna vienu reizi dienā vai samazināt līdz minimumam 5 mg vortioksetīna vienu reizi dienā. Kad depresijas simptomi mazinājušies, ieteicams turpināt terapiju vismaz vēl 6 mēnešus, lai nostiprinātos antidepresīvais stāvoklis. Pacienti, kas lieto Brintellix, var šo zāļu lietošanu pārtraukt strauji, devu pamazām nesamazinot. Brintellix ir iekšējai lietošanai. Apvalkotās tabletes var lietot kopā ar ēdienu vai neatkarīgi no tā. Kontraindikācijas. Paaugstināta jutība pret aktīvo vielu vai jebkuru no palīgvielām. Zāles nedrīkst ordinēt kopā ar neselektīviem monoamīnoksidāzes inhibitoriem (MAO inhibitoriem) vai selektīviem MAO-A inhibitoriem. Īpaši brīdinājumi un piesardzība lietošanā. Brintellix nav ieteicams lietot depresijas ārstēšanai pacientiem, jaunākiem par 18 gadiem, jo vortioksetīna drošums un efektivitāte šajā vecuma grupā nav pierādīta. Lietojot antidepresantus, pastāv krampju rašanās risks. Tāpēc Brintellix lietošana uzsākama piesardzīgi pacientiem, kam slimības vēsturē ir krampji, vai pacientiem ar nestabilu epilepsiju. Terapija jāpārtrauc pacientiem, kam rodas krampji vai kam tie novērojami biežāk. Pacientiem, vecākiem par 65 gadiem, kā sākuma deva vienmēr lietojama zemākā efektīvā deva 5 mg vortioksetīna vienu reizi dienā. Piesardzība jāievēro pacientiem, vecākiem par 65 gadiem, lietojot devas, kas augstākas par 10 mg vortioksetīna vienu reizi dienā, jo dati ir ierobežoti. **Grūtniecība un zīdīšanas periods.** Brintellix grūtniecības laikā nevajadzētu lietot, ja vien sievietes klīniskā stāvokļa dēļ ir nepieciešama ārstēšana ar vortioksetīnu. Pieejamajos datos par dzīvniekiem novērota vortioksetīna/vortioksetīna metabolītu izdalīšanās mātes pienā. Ir sagaidāms, ka vortioksetīns izdalīsies cilvēka mātes pienā. Nevar izslēgt iespējamo risku mazulim, kuru baro ar krūti.

Iepakojuma veids un saturs. Iepakojumā ir 28 apvalkotās tabletes blisteros.

REĢISTRĀCIJAS APLIECĪBAS ĪPAŠNIEKS/REKLĀMAS DEVĒJS: H. Lundbeck A/S. Ottiliavej 9, DK-2500 Valby, Dānija.

Reģistrācijas datums: 2013. gada 18. decembris. WWW.LUNDBECK.COM/LV

Recepšu zāles. Pirms izrakstīšanas lūdzam izlasīt pilnu zāļu aprakstu. Materiāls izstrādāts 20.09.2016.

1. T. Brintellix (Vortioksetīns) 5, 10 mg Zāļu apraksts.

Victoza® – spēks, lai mainītu 2. tipa cukura diabētu.

Katrīna ar metformīnu nesasniedza pietiekamu glikēmijas kontroli.

Terapijai pievienojot Victoza®, tika panākts ātrs un noturīgs rezultāts.1*

Pēc 52 nedēļu Victoza® terapijas, lietojot 1,8 mg dienā[#]:

-1.5%

HbA_{1c}
SAMAZINĀJUMS¹

-3.7 kg

KĒRMEŅA MASAS
SAMAZINĀJUMS
KĀ PAPILDIEGUVUMS^{1#}

* Rezultāti pēc 12 un 52 nedēļu ārstēšanas.

#Victoza® nav indicēta aptaukošanās ārstēšanai, un ķermeņa masas samazinājums bija klīnisko pētījumu sekundārais mērķis.

Šie ir klīnisko pētījumu rezultāti, kuri var atšķirties no pacienta pieredzes.

52 nedēļu, randomizēts, atklāts, salīdzinošs, daudzcentru pētījums Victoza® un sitagliptīna efektivitātes un drošuma salīdzināšanai, daļa pacientu pēc tam tika iekļauti 26 nedēļu turpinājumā. 665 pacienti ar 2. tipa cukura diabētu, kuriem metformīns nenodrošināja pietiekamu glikēmijas kontroli, saņēma Victoza® (1,2 mg vai 1,8 mg) reizi dienā vai sitagliptīnu (100 mg). Primārais pētījuma mērķis bija HbA_{1c} izmaiņas.

Atsauces: 1. Pratley R, Nauck M, Bailey T, et al. for the 1860-LIRA-DPP-4 Study Group. One year of liraglutide treatment offers sustained and more effective glycaemic control and weight reduction compared with sitagliptin, both in combination with metformin, in patients with type 2 diabetes: a randomised, parallel-group, open-label trial. *Int J Clin Pract.* 2011;65(4):397-407.

Victoza® (liraglutīda injekcija)

Pirms nozīmēšanas skatīt pilnu zāļu aprakstu.

Victoza® 6 mg/ml šķīdums injekcijām pildspalvveida pilnšļircē. 1 ml šķīduma satur 6 mg liraglutīda. Viena 3 ml pilnšļircē satur 18 mg liraglutīda.

Indikācijas Victoza® ir indicēts 2. tipa cukura diabēta ārstēšanai pieaugušajiem, lai sasniegtu glikēmijas kontroli: monoterapijā, kad diēta un fiziskās aktivitātes nenodrošina pietiekamu glikēmijas kontroli pacientiem, kuriem metformīna lietošana nav piemērota nepanesības vai kontraindikāciju dēļ; kombinētā terapijā kombinācijā ar perorāliem glikozes līmeni asinīs pazeminošiem līdzekļiem un/vai bazālo insulīnu, kad tie kopā ar diētu un fiziskām aktivitātēm nenodrošina pietiekamu glikēmijas kontroli. **Devas un lietošanas veids** Victoza® sākumdeva ir 0,6 mg liraglutīda dienā. Kad pagājuši vismaz nedēļa, deva jāpalielina līdz 1,2 mg. Dažiem pacientiem ir paredzama uzlabošanās palielinot devu no 1,2 mg uz 1,8 mg un, pamatojoties uz klīnisko atbildes reakciju, pēc vēl vismaz vienas nedēļas devu var palielināt līdz 1,8 mg, lai turpinātu uzlabot glikēmijas kontroli. Lietot par 1,8 mg lielāku dienas devu nav ieteicams. Victoza® pašlaik nevar ieteikt lietošanai pacientiem ar smagiem nieru darbības traucējumiem un ar viegliem, vidēji smagiem un smagiem aknu darbības traucējumiem. Victoza® jāievada reizi dienā jebkurā laikā, neatkarīgi no ēdienreizēm, un to var injicēt zemādā vēdera priekšējā sienā, augšstilbā vai augšdelmā. Victoza® nedrīkst ievadīt intravenozi vai intramuskulāri. Victoza® var pievienot pašreizējai terapijai ar metformīnu vai metformīna un tiazolidīndiona kombinētai terapijai. Pašlaik lietoto metformīna un tiazolidīndiona devu var turpināt, to nemainot. Ja Victoza® pievieno terapijai ar sulfonilurīnvielas atvasinājumu vai bazālo insulīnu, ir jāapsver sulfonilurīnvielas atvasinājuma vai bazālā insulīna devas samazināšana, lai mazinātu hipoglikēmijas risku. Victoza® drošums un efektivitāte, lietojot bērniem un pusaudžiem vecumā līdz 18 gadiem, nav pierādīta. **Kontraindikācijas** Paaugstināta jutība pret aktīvo vielu vai jebkuru no palīgvielām. **Īpaši brīdinājumi un piesardzība lietošanā** Victoza® nedrīkst lietot pacientiem ar 1. tipa cukura diabētu vai diabētiskās ketoacidozes ārstēšanai. Victoza® nav insulīna aizstājējs. Nav pietiekamas pieredzes pacientiem ar iekaisīgu zarnu slimību un diabētisku gastroparēzi, tādēļ Victoza® nav ieteicams šiem pacientiem. Nav pietiekamas pieredzes pacientiem ar I – II funkcionālās klases sastrēguma sirds mazspēju pēc Njorkas Sirds slimību asociācijas (New York Heart Association; NYHA) klasifikācijas un tādēļ liraglutīds jālieto piesardzīgi. Nav pieredzes pacientiem ar III – IV funkcionālās klases sastrēguma sirds mazspēju pēc NYHA klasifikācijas un tādēļ šādiem pacientiem liraglutīds nav ieteicams. GLP-1 receptoru agonistu lietošana ir bijusi saistīta ar akūta pankreatīta rašanās risku. Pacienti jāinformē par akūtam pankreatītam raksturīgiem simptomiem. Ja ir aizdomas par pankreatītu, Victoza® lietošana jāpārtrauc. Ja ir diagnosticēts akūts pankreatīts, Victoza®

lietošanu nedrīkst atsākt. Klīniskos pētījumos, sevišķi pacientiem ar vairogdziedzera saslimšanu anamnēzē, ir bijuši ziņojumi par vairogdziedzera blakusparādībām, ieskaitot paaugstinātu kalcitonīnu asinīs, kākšli un vairogdziedzera neoplazmu. Pacientiem, kuri saņem Victoza® kombinācijā ar sulfonilurīnvielas atvasinājumu vai bazālo insulīnu, var būt palielināts hipoglikēmijas risks. Ar Victoza® ārstēti pacienti ir jābrīdina par potenciālu dehidratācijas risku saistībā ar kunga-zarnu trakta blakusparādībām un jāiesaka ievērot piesardzību, lai izvairītos no šķidruma daudzuma samazināšanās. **Grūtniecība un zīdīšanas periods** Victoza® grūtniecības laikā nedrīkst lietot, tā vietā ieteicams lietot insulīnu. Ja paciente vēlas grūtniecību vai grūtniecība iestājas, ārstēšana ar Victoza® jāpārtrauc. Nav zināms, vai liraglutīds cilvēkam izdalās ar mātes pienu. **Nevelamās blakusparādības** Visbiežāk novērotās blakusparādības bija kunga-zarnu trakta darbības traucējumi: sliktu dūšu un caureju novēroja ļoti bieži. Bieži – vemšana, dispepsija, sāpes vēdera augšdaļā, aizcietējums, gastrīts, meteorisms, vēdera uzpūšanās, gastroezofageālā atvīna slimība, diskomforts vēderā, zobu sāpes, nazofaringīts, bronhīts, hipoglikēmija, anoreksija, samazināta ēstgriba, galvassāpes, reibonis, paātrināta sirdsdarbība, nogurums, reakcija injekcijas vietā, nieze, paaugstināts lipāzes līmenis, paaugstināts amilāzes līmenis. Retāk – ir ziņots par alerģiskām reakcijām un dehidratāciju (dažreiz kopā ar samazinātu nieru funkciju) kopš Victoza® ieviešanas praksē. Pacientiem, kuri saņem Victoza® kombinācijā ar sulfonilurīnvielas atvasinājumiem vai bazālo insulīnu, hipoglikēmiju risks var palielināties. Šo risku var samazināt, samazinot sulfonilurīnvielas atvasinājuma devu. Ilgstošos klīniskos pētījumos ar Victoza® ziņots par dažiem (<0,2%) akūta pankreatīta gadījumiem. Par pankreatītu bija ziņots arī pēcreģistrācijas periodā. **Pārdozēšana** No klīniskajiem pētījumiem un pēcreģistrācijas periodā ir ziņots par pārdozēšanu līdz pat 40 reizēm (72 mg) pārsniedzot ieteicamo uzturošo devu. Pārsvarā pacienti ziņo par izteikti sliktu dūšu, vemšanu un caureju. Nevienam no pacientiem nav ziņojis par smagu hipoglikēmiju. Visi pacienti atveseļojās bez komplikācijām.

Reģistrācijas numurs EU/1/09/529/002. Teksta pēdējās pārskatīšanas datums 05/2016.

Veselības aprūpes speciālisti tiek lūgti ziņot par jebkādam iespējamam nevēlamām blakusparādībām: Zāļu valsts aģentūrai, Jeriskas ielā 15, Rīgā, LV 1003. Tālrunis +371 67078400, fakss +371 67078428. Tīmekļa vietne www.zva.gov.lv.

Receptu zāles. Iekļauts Kompensējamo zāļu sarakstā. Aptiekas cena EUR 110,20, pacienta līdzmaksājums EUR 32,14.

Reklāmas devējs – Novo Nordisk A/S pārstāvniecība Latvijā, K. Ulmana gatve 119, Mārupe, Mārupes nov., LV-2167, Latvija. www.novonordisk.lv.

Reklāma izstrādāta 2016. gada jūnijā. © Novo Nordisk A/S LV/14/2016

changing
diabetes®

Mainām diabētu. Novo Nordisk spēj mainīt attieksmi pret diabētu. Mūsu spēkos ir atstāt efektīvas metodes diabēta profilaksei, atklāšanai, darboties ētiski un produktīvi mūsu centienos atklāt līdzekļus, kas spēj izārstēt.

VICTOZA®
liraglutīds